

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 375/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka na neverejnom zasadnutí 22. augusta 2012 prerokoval podanie uvedené na hlavičkovom papieri predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a v jeho mene podpísané „v z. L.“, č. k. KP 4/2012-35 z 2. júla 2012 označené ako „*Námietka zaujatosti sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky JUDr. Ľudmily Gajdošikovej, JUDr. Ladislava Orosza, JUDr. Jána Lubyho*“ vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 4915/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky Ľudmila Gajdošiková, Ladislav Orosz a Ján Luby nie sú vylúčení z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 4915/2012.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 10. júla 2012 doručené podanie uvedené na hlavičkovom papieri predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky a v jeho mene podpísané „v z. L.“ č. k. KP 4/2012-35 z 2. júla 2012 (ďalej len „navrhovateľ“) označené ako „Námietka zaujatosti sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky JUDr. Ľudmily Gajdošíkovej, JUDr. Ladislava Orosza, JUDr. Jána Lubyho“ vo veci sťažnosti J. P. (ďalej len „sťažovateľ“) proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Tdo V 13/2011z 25. januára 2012, vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 4915/2012.

2. Uvedené podanie navrhovateľa bolo na hlavičkovom papieri predsedu najvyššieho súdu, za ktorého bol podpísaný „v z. L.“.

3. V súvislosti s námietkou predpojatosti vznesenej proti sudcovi ústavného súdu Ladislavovi Oroszovi navrhovateľ vo svojom podaní uviedol, že *«sa vecne prostredníctvom médií opakovane negatívne vyjadril k mojej odbornosti a kvalifikovanosti najmä v súvislosti s legitimitou zastavania funkcie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Z mnohých jeho vyjadrení je možno uviesť napríklad správu vydanú S. dňa 15. októbra 2000 L. Orosz uviedol, že „spôsob konania predsedu NS SR Harabina je podľa neho taký, že by bolo v záujme autority sudcovského stavu, aby ho vo funkcii nahradil niekto iný“. V ďalšej správe S. uviedol: „Harabin mieša jablká s hruškami, a to nielen v podaní na ÚS SR, ale aj pri písaní svojich výhrad osobitnému úradníkovi OSN Paramovi Cumaraswamymu. Harabina možno odvolať aj podľa platného právneho stavu a bude to aj v súlade s Ústavou SR, zdôraznil Orosz.»*

4. Svoju námietku predpojatosti proti sudkyňi ústavného súdu Ľudmile Gajdošíkovej navrhovateľ v podstatnom odôvodnil tým, že *„v súvislosti s rozhodovaním o ústavnosti voľby predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako členka senátu sa bez využitia opozitného kvóra vyjadrovala aj k mojim odborným schopnostiam pri vedení tejto voľby Súdnou radou Slovenskej republiky. Bola členkou senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vydal rozhodnutie č. II. ÚS 5/03. V ňom sa na viacerých miestach spochybňuje moja odbornosť a kvalifikovanosť. Z toho vyplýva pre mňa dôvodná obava, že JUDr. Ľudmila Gajdošíková má vytvorené vnútorné presvedčenie o mojich nedostatočných odborných schopnostiach a morálnych hodnotách. Prítomnosť uvedených objektívnych*

skutočností, opodstatnene vzbudzujú pochybnosti ojej nestrannosti. Tým, že sa opakovane vyjadrovala negatívne aj o mojich odborných a morálnych kvalitách, nejaví sa v mojich očiach sudkyňou nestrannou a dôveryhodnou. Dá sa dôvodne očakávať, že na svojich odmietavých názoroch a postojoch zotrvá a bude rovnako negatívne pristupovať k hodnoteniu mojej osoby aj v tomto prípade. Považujem preto jej odmietnutie pre predpojatost' za opodstatnené“.

5. Námietku predpojatosti vznesenú proti sudcovi ústavného súdu Jánovi Lubymu odôvodnil navrhovateľ skutočnosťou, že vzhľadom na kolegiálnu previazanosť s ostatnými členmi IV. senátu ústavného súdu „možno mať pochybnosť aj o nezáujatosti sudcu JUDr. Jána Lubyho. Tento sudca sa bežne, minimálne v rámci plnenia pracovných povinností stýka s oboma označenými sudcami senátu, vníma ich postoje k subjektom zúčastneným v konaní, teda aj k mojej osobe, a je ich postojmi ovplyvňovaný. Daný vzťah už nemožno považovať len za neutrálny, či spoločenský, keď jeho povaha sama osebe vzbudzuje pochybnosti o sudcovskej nezávislosti a nestrannosti.“.

6. Predsedníčka ústavného súdu v zmysle rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2012 predložila podanie navrhovateľa podľa § 28 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním o a postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) I. senátu ústavného súdu na jeho prerokovanie a rozhodnutie.

II.

7. Podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti. Podľa § 28 ods. 1 zákona o ústavnom súde účastník konania môže vyhlásiť, že niektorého zo sudcov odmieta pre jeho predpojatosť. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli do začiatku ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť najneskôr na začiatku ústneho pojednávania. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu

o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli v priebehu prvého ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť bez zbytočného odkladu. Na neskoršie vyhlásenie o odmietnutí sudcu pre predpojatosť sa neprihliada a ústavný súd už o ňom nerozhoduje. Podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu pre predpojatosť rozhodne iný senát; odmietnutý člen senátu nehlasuje. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedajúceho.

8. Podľa rozvrhu práce na rok 2012 o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhoduje prvý senát, ak ide o sudcov štvrtého senátu.

9. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že existenciu nestrannosti sudcu treba posudzovať podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, teda zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (III. ÚS 16/00). Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkovi postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (napr. II. ÚS 71/97, III. ÚS 158/08).

10. Sudca Ladislav Orosz k námietke predpojatosti podanej navrhovateľom uviedol, že navrhovateľ odôvodňuje námietku zaujatosti podobne ako v iných veciach. Ďalej uviedol *„podstata jeho argumentácie spočíva v tvrdení, že som sa v minulosti (ako poslanec Národnej rady Slovenskej republiky) viackrát negatívne vyjadroval prostredníctvom médií k jeho odbornosti a osobnostným kvalitám, čo zakladá jeho obavy z toho, že aj v konaní vedenom pod sp. zn. Rvp 4915/2012 budem k jeho osobe, resp. najvyššiemu súdu, ktorý ako štatutárny zástupca zastupuje, pristupovať negatívne. Vo všetkých uvedených veciach som na ním uplatnené námietky predpojatosti reagoval svojimi vyjadreniami, na ktoré v podrobnostiach odkazujem aj v tomto prípade...“*

11. Sudkyňa Ľudmila Gajdošíková k námietke predpojatosti vznesenej navrhovateľom uviedla, že *„Ide o opakovane uplatňovanie dôvodu predpojatosti vznesenej JUDr. Štefanom Harabinom voči mojej osobe... Nazdávam sa... že takto formulovaná námietka predpojatosti nemá opodstatnenosť... osobne som sa k odborným kvalitám a morálnym hodnotám predsedu najvyššieho súdu nikdy nevyjadrovala a neviem, z akého zdroja získal tieto informácie a použil ich ako argument mojej predpojatosti voči jeho osobe... Rovnako neviem, z akého zdroja získal predseda najvyššieho súdu v súvislosti s rozhodnutím sp. zn. II. ÚS 5/03 informácie o výsledku tajného hlasovania jednotlivých členov senátu... Je nepochopiteľné, prečo chápe predseda najvyššieho súdu využitie separátneho vóta (v námietke používa termín opozitného kvóra) a jeho zverejnenie ako moju povinnosť, a nie ako právo, ktoré je mi priznané podľa § 32 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov a jeho nevyužitie používa ako argument pri uplatnení mojej predpojatosti voči nemu.*

Vzhľadom na to, že mám vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 4915/2012 ako členka IV. senátu rozhodovať, oznamujem, že námietku predpojatosti uplatnenú predsedom najvyššieho súdu považujem za nedôvodnú a oznamujem, že som spôsobilá a pripravená rozhodovať v predmetnej veci objektívne a nezáujato.“

12. Sudca Ján Luby k námietke vznesenej navrhovateľom vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol: *„... samotný kolegiálny vzťah vyplývajúci z funkcie sudcu, ktorý má byť v okolnostiach danej veci dôvodom na moje vylúčenie, nemôže podľa môjho názoru predstavovať relevantný dôvod na takýto postup a nemožno z neho bez ďalšieho vyvodiť, že by bol spôsobilý ovplyvniť moje nestranné rozhodovanie.“*

13. Hoci sa úprava vylúčenia sudcu v základných rysoch zhoduje s úpravou obsiahnutou v iných procesných predpisoch, v jednotlivých typoch konania pred ústavným súdom však môžu nastať situácie, na ktoré nemožno celkom mechanicky aplikovať poňatie nestrannosti a nepredpojatosti, tak ako je uplatňované (i) v konaniach, ktorých predmetom je ochrana individuálnych subjektívnych práv (tak to je napr. pri abstraktnej kontrole právnych noriem), alebo (ii) v konaniach, kde je postavenie účastníka konania (jeho

zástupcu) iné ako v klasickej procesnej schéme účasti (pozri napr. § 21 ods. 1, 3 a 4, § 49 a § 51 zákona o ústavnom súde). V okolnostiach danej veci navyše podpísaná osoba („v z. L.“) celkom zjavne nekorešponduje s osobou JUDr. Štefana Harabina.

14. Po preskúmaní podnetu navrhovateľa I. senát ústavného súdu nezistil také skutočnosti, ktoré by podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde viedli k vylúčeniu uvedených sudcov z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 4915/2012. Ústavný súd aj v iných prípadoch nepripustil námietky navrhovateľa podobného charakteru (III. ÚS 30/2012, III. ÚS 560/2011, III. ÚS 501/2011). Výrokom svojho rozhodnutia preto vyslovil, že sudcovia ústavného súdu Ladislav Orosz, Ľudmila Gajdošíková a Ján Luby nie sú vylúčení z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 4915/2012.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. augusta 2012